

Meddelande om ändringar i momssystemet för att förbättra bekämpningen av momsbedrägerier i EU

Finansdepartementet

2009-01-26

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 807

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om en samordnad strategi för att förbättra bekämpningen av mervärdesskattebedrägeri i EU

Sammanfattning

I meddelandet presenterar kommissionen en strategi för att bekämpa momsbedrägerier. Meddelandet består av en handlingsplan med kommissionens förslag till åtgärder mot bedrägerier. Vidare vill kommissionen genom meddelandet inleda en diskussion om det framtida momssystemet, i synnerhet användningen av informationsteknologi i skatteförfarandet.

Kommissionen avser enligt sin handlingsplan att lägga fram de åtgärdsförslag som presenteras i meddelandet i tre omgångar. De första förslagen presenterades samtidigt som kommissionens meddelande och finns beskrivna i faktapromemoria 2008/09:64.¹ Det andra åtgärds paketet gäller i första hand förstärkning av det administrativa samarbetet mellan

¹ KOM(2008) 805

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen aviserade i början av 2006 att man skulle ta ett nytt initiativ mot skattebedrägerier. I maj 2006 presenterade kommissionen därför ett meddelande² om en samordnad strategi för att förbättra kampen mot skattebedrägerier. Meddelandet följdes av en allmän diskussion inom EU:s olika institutioner och med medlemsstaterna samt företrädare för näringslivet. En överblick av detta arbete ges i kommissionens meddelande från november 2007.³ I faktrapromemoria 2007/08:87 finns en utförlig bakgrundsbeskrivning av arbetet inom EU för att bekämpa momsbedrägerier.

I februari 2008 lämnade kommissionen ett meddelande med en analys av mer långtgående åtgärder för att bekämpa momsbedrägerier.⁴ I meddelandet, som beskrivs i faktrapromemoria 2007/08:87, diskuterades bl.a. införandet av ett system med en allmän omvänd skattskyldighet. Eftersom medlemsstaterna inte kunde enas om de mer omfattande åtgärderna har kommissionen inriktat sitt fortsatta arbete på åtgärder inom det befintliga moms systemet.

I mars 2008 lämnade kommissionen ett förslag i syfte att snabba upp informationsutbytet mellan medlemsstaterna angående den gränsöverskridande EU-handeln. Förslaget finns beskrivet i faktrapromemoria 2007/08:96. Ett kompromissförslag antogs av rådet den 16 december 2008. Förslaget innebär bl.a. förkortad period för den periodiska sammanställningen för företag med mera omfattande EU-handel avseende varor.

² KOM(2006) 254 Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om behovet av att utarbeta en samordnad strategi för att förbättra kampen mot skattebedrägeri.

³ KOM(2007) 758 Meddelande från kommissionen till rådet om vissa huvudaspekter i samband med upprättandet av en strategi för bekämpning av mervärdesskattebedrägeri i EU.

⁴ KOM(2008) 109 Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om åtgärder för att ändra mervärdesskattesystemet i syfte att bekämpa bedrägeri

Kommissionen har den 1 december 2008 lämnat det nu aktuella meddelandet med en preliminär handlingsplan för att bekämpa momsbedrägerier. Kommissionens meddelande syftar även till att få igång en diskussion om skatteförfarandets utformning på lång sikt, i synnerhet i fråga om att ta till vara de nya möjligheter som ges med informationstekniken.

1.2 Förslagets innehåll

Handlingsplanen innehåller förslag till åtgärder för att förebygga och avslöja momsbedrägerier samt ta ut och uppbära skatt. Även om varje åtgärd var för sig ger en viss effekt påpekar kommissionen att det är endast om åtgärderna genomförs samlat som momsbedrägerier kan bekämpas på ett adekvat sätt.

Åtgärder i syfte att förebygga momsbedrägerier

Gemensamma miniminormer för registrering och avregistrering av skattskyldiga för moms

Kommissionens anser att nuvarande system för registrering av skattskyldiga för moms, med olika system mellan medlemsstaterna, inte fungerar tillfredsställande. Kommissionen ser därför ett behov av gemensamma miniminormer inom EU för registrering och avregistrering av skattskyldiga för moms. Både skatteförvaltningarna och företagen behöver kunna förlita sig på uppgifterna om registrering, som lagras i den gemensamma databasen VIES. I vissa fall är t.ex. momsregistreringsnumret giltigt även efter att ett företag varit inblandat i ett bedrägeri. Om det blir svårare för potentiella bedragare att presentera ett momsregistreringsnummer kan bedrägeri förebyggas. Kommissionen avser därför att lägga fram ett förslag om gemensamma miniminormer.

Bekräftelse av uppgifter

Säljaren ska vid EU-handel kontrollera att köparen är registrerad för moms i den andra medlemsstaten. En svag länk i arbetet mot bedrägerier är att säljaren i vissa medlemsstater endast kan kontrollera att en köparens registreringsnummer i sig är giltigt. Kommissionen avser därför att föreslå att säljaren på elektronisk väg även ska kunna kontrollera vilket företagsnamn

Regler om fakturering

Kommissionen avser att lämna ett förslag som syftar till att förenkla, harmonisera och modernisera reglerna om fakturering. Åtgärden syftar till att både minska företagens administrativa kostnader och till att förebygga bedrägerier.

Utkrävbarhet vid EU-handel

Ett annat problem i det förebyggande arbetet är enligt kommissionen att tidpunkten för när vissa affärshändelser (som ger upphov till skatteplikt) bedöms inträffa skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. Detta innebär att rapporteringen om försäljningen inte sker vid samma tidpunkt, vilket leder till att värdet av de insamlade uppgifterna minskar. Kommissionen avser därför att lägga fram ett förslag som syftar till att harmonisera dessa tidpunkter.

Åtgärder i syfte att avslöja momsbedrägerier

Möjligheterna att avslöja ett momsbedrägeri vid EU-handel är till stor del beroende på vilka uppgifter skatteförvaltningarna har. I syfte att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna föreslår kommissionen ett antal åtgärder.

Förkortade tidsfrister gällande den periodiska sammanställningen m.m.

Ett förslag som redan lagts av kommissionen gäller förkortade tidsfrister för vissa säljare att lämna redovisning om EU-handel i den periodiska

sammanställningen. Förslaget har beskrivits i faktapromemoria 2007/08:96. Ett kompromissförslag antogs av rådet den 16 december 2008. Förslaget innebär bl.a. förkortad period för den periodiska sammanställningen för företag med mera omfattande EU-handel avseende varor.

2008/09:FPM65

Undantag från momsplikt vid import

Kommissionen har föreslagit att regler införs som förtydligar ett undantag från skatteplikt för moms som gäller för viss import av varor till EU, som följs av en försäljning till ett annat EU-land. Förslaget finns beskrivet i faktapromemoria 2008/09:64.

Förstärkt samarbete mellan medlemsstaterna

Det administrativa samarbetet mellan medlemsstaternas skatteförvaltningar är ett viktigt område för ett fungerande gemensamt momssystem. I en kommande rapport avser kommissionen att utvärdera samarbetet.

Automatiskt tillträde till uppgifter

Kommissionen avser att lämna ett förslag om ett system där skatteförvaltningarna ges automatisk tillgång till vissa uppgifter om företag oavsett i vilken medlemsstat företaget är etablerat. Idag kan skatteförvaltningen få tillgång till vissa uppgifter om företag i andra medlemsstater genom att skicka en förfrågan till aktuell medlemsstat. Åtgärden väntas både minska kostnaden för att behandla förfrågningarna och skynda på informationsutbytet. Tillgången till databaser ska inte omfatta känsliga uppgifter.

Eurofisc

Kommissionen avser att föreslå att det inrättas ett nätverk inom EU som ska fungera som ett gemensamt varningssystem för att avslöja momsbedrägerier – Eurofisc. Nätverket kan i ett senare skede utvecklas till ett gemensamt

system för bedömning av riskerna för bedrägerier vid handel inom EU. Rådet enades den 7 oktober 2008 om riktlinjerna för arbetet med att införa nätverket.

2008/09:FPM65

Åtgärder i syfte att ta ut och uppbära skatter

Solidariskt betalningsansvar

Kommissionen har föreslagit att det införs regler som innebär att solidariskt betalningsansvar för moms kan komma i fråga för företag som säljer en vara till ett företag i ett annat EU-land, om inte transaktionen rapporteras på rätt sätt till skattemyndigheterna. En beskrivning av detta förslag ges i faktagrupp 2008/09:64.

Uppbörd av skatter

Kommissionen avser att lägga fram ett förslag för att förbättra medlemsstaternas kapacitet i fråga om gränsöverskridande uppbörd av skatter.

Delat ansvar för skydd av samtliga medlemsstaters inkomster

På Ekofin-rådets möte den 4 december 2007 uppmanades medlemsstaterna att på nationell nivå införa lämplig lagstiftning för att få till stånd liknande regler när det gäller påföljder och straffrättsliga förfaranden mot personer som begår skattebrott, oavsett om bedrägeriet medför förlust av skatteinkomster på deras eget territorium eller på andra medlemsstaters territorier. Kommissionen insisterar på att sådan lagstiftning måste införas. Kommissionen kommer att fortsätta att bevaka utvecklingen i de olika medlemsstaterna.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa 2008/09:FPM65

Meddelandet innehåller inte några konkreta förslag. Det går därför inte att bedöma vilka svenska regler som skulle behövas ändras.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet innehåller inte några konkreta förslag. Det går därför inte att bedöma vilka svenska regler som skulle behövas ändras och vilka de budgetära effekterna skulle bli.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är generellt positiv till initiativen inom EU för att bekämpa skatteflykt och skatteundandragande samtidigt som regeringens och EU:s mål att minska den administrativa bördan måste beaktas. Meddelandet innehåller inte några konkreta förslag och någon närmare ståndpunkt kan därför inte anges.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Generellt anser övriga medlemsstater positiva till att vidta åtgärder för att bekämpa momsbedrägerier.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det inte rör sig om ett förslag till beslut.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det inte rör sig om ett förslag till beslut.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet behandlades i rådets arbetsgrupp för skattefrågor vid ett möte den 13 januari 2009. Frågan om bekämpning av skattebedrägerier är högt prioriterad av det tjeckiska ordförandeskapet under första halvåret 2009.

4.2 Fackuttryck/termer